

OBSERVATORI DE GRADUATS DE LA UAB.

ANÀLISI DEL GRUP DE DISCUSSIÓ DE LA TITULACIÓ DE CIÈNCIES POLÍTIQUES I DE L'ADMINISTRACIÓ.

Data de celebració: 15 juliol 2002

Participants externs:	
Joan Botella	Degà del Col·legi de politòlegs i sociòlegs de Catalunya
Oriol Molas	Membre d'un gabinet d'estudis privat
Blanca Lázaro	Fundació Barcelona Promoció. Cambra de Comerç de Barcelona
Marina Jarque	Consell Nacional de la Joventut de Catalunya
Natalia Rossetti	Col·legi de politòlegs i sociòlegs de Catalunya
Sònia Andolz	Alumna
Participants interns:	
Oscar Rebollo	Equip deganal de la Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia
Alex Casademunt	Coordinador de la titulació de Ciències Polítiques i de l'Administració
Participants institucionals:	
M ^a Dolors Riba	Vicerectora d'Afers Acadèmics
Pere Miró	President del Consell Social de la UAB
Xavier Muñoz	Associació Amics de la UAB
Simó Aliana	Consell Social de la UAB
Conductor del grup:	Josep M. Masjuan. Observatori de Graduats de la UAB
Seguiment del grup:	Jesús Vivas. Observatori de Graduats de la UAB

Situació i perspectives del mercat laboral i de la inserció professional.

Després de la introducció del debat per part del conductor del grup, queda palesa la panoràmica de dificultat d'inserció laboral que presenten les dades de l'enquesta; una taxa d'atur de més del doble que el conjunt de graduats de la UAB, però no molt allunyada de la que presenten els graduats de la subàrea de Ciències Polítiques i Sociologia de Catalunya.

Dificultats d'inserció: el context.

El desconeixement o manca de reconeixement que el mercat mostra respecte del perfil professional dels graduats en Ciències Polítiques és un dels motius recurrents: no existeixen professions lligades a aquesta titulació específica. En el nucli del debat es situa la difícil relació entre algunes titulacions de l'àrea de les ciències socials i un mercat laboral que tendeix a no diferenciar-les.

Competència amb altres titulacions, intrusisme, manca de transparència en els processos de selecció i contractació que fan les administracions públiques, són d'altres factors que configuren el panorama difícil amb que s'enfronten els nous titulats.

Un participant extern, manifesta : "L'escàs coneixement i reconeixement d'aquesta titulació o professió, la competència des d'altres títols, l'absència de reconeixement d'atribucions del títol, per exemple en l'àmbit educatiu, l'escassa transparència dels processos de selecció que fan les administracions públiques, o la inexistència d'una massa crítica que permeti actuacions de lobby"

La titulació no es coneix: amb aquest comentari conflueixen els participants externs i els interns; aquest desconeixement, però, no és imputable a la dinàmica dels mercats de treball, que defineixen les seves estratègies de forma autònoma, més aviat ens trobem amb la no existència de relació entre determinades titulacions universitàries i els requeriments dels llocs de feina, les professions.

És controvertida la posició de reclamar del mercat un coneixement dels valors, continguts, habilitats, etc. que comporta la possessió d'un determinat títol universitari.

En opinió d'un participant intern: "... s'hauria de reforçar més una estratègia de responsabilització de la pròpia persona que estudia... jo crec que hi ha una estratègia que és més de conscienciació, de saber en quin món vivim, i en aquest món hi ha una part de l'ocupació, del perfil i del currículum que te l'has de buscar tu mateix."

Es detecten dues posicions davant aquest context de dificultat: per una part l'opinió dels qui culpen al mercat de desconeixement del perfil de la titulació, per una altra part dels qui suggereixen dinàmiques de lobby o de responsabilitat dels propis titulats per adaptar-se a una situació poc favorable.

Dificultats d'inserció: organitzatives

Són, potser, les actuacions a l'interior de la titulació les decisives a l'hora de definir canvis per afavorir la empleabilitat dels nous titulats. Cal detectar quines són les possibles deficiències des del punt de vista de l'organització interna per marcar plans de treball orientats a facilitar la inserció laboral dels nous graduats.

“Nosaltres aquí donem una cosa molt acotada que és un títol. I no sé fins a quin punt estem generant l'expectativa de que hi ha una cosa allà fora, al mercat laboral, que encaixa perfectament amb aquest títol. I per tant hem de pensar i d'estructurar els plans d'estudi, i sobre tot de pensar molt quines expectatives donem als nostres estudiants”

Aquesta opinió d'una persona interna incideix en un aspecte interessant del debat sobre les titulacions universitàries: la generació d'expectatives entre els graduats d'una pretesa relació entre determinats títols i determinades professions. Aquesta generació d'expectatives hauria d'anar lligada a un millor coneixement dels requeriments del mercat laboral.

“Els col·legiats detecten com a problemàtica l'absència entre el cos docent de professionals, el que és diu el professor associat al peu de la lletra, i l'absència d'informacions orientades a la professió: ètica professional, tramitació administrativa, contractació, etc; són matèries de les quals un llicenciat pot sortir de la facultat sense haver-ne sentit ni mitja paraula” , manifesta un representant extern.

La càrrega dels actuals plans d'estudi és un element que preocupa i forma part del discurs sobre les dificultats dels titulats; la necessitat d'una bona formació teòrica com a element diferenciador del perfil de la titulació es veu limitada per la manca de temps dels estudiants.

“... des de que es fan les assignatures en 3 mesos o 4 mesos, no hi ha temps suficient necessari per a llegir correctament... Jo estava molt satisfet, especialment satisfet, quan vaig acabar la carrera, de la meva formació teòrica, vaig llegir molts llibres, em va donar la sensació que els havia paït, i crec que em va donar una base excepcional per a poder fer la meva feina...”. Aquesta és l'opinió d'un professional extern, format a la UAB.

La polivalència.

Un altre aspecte clau és la recerca d'un equilibri entre una formació generalista, polivalent, i una formació més especialitzada per al desenvolupament de tasques més concretes. Aquesta reflexió s'inclou en el debat sobre la construcció de l'espai europeu d'educació superior que proposa un primer cicle de formació polivalent i un segon cicle d'especialització.

Hi ha qui planteja la polivalència de la titulació com un valor afegit front a un mercat laboral que no discrimina clarament entre diferents titulacions de ciències socials. Una persona externa, defensora de la polivalència de la titulació, expressa així la seva vivència personal: “He canviat tres vegades de lloc de treball, fent coses molt diverses, i en totes tres vegades m'he adaptat molt bé, i ho explico per la preparació polivalent, per la preparació tant àmplia que dóna la carrera.”

Mentre una altre persona externa, intervé: “també he de dir que la polivalència a nivell personal jo crec que desgasta molt; això de la flexibilitat i anar canviant de feina jo crec que és molt cansat, o sigui és molt maco dir-ho, però arriba un moment en que dius prou”

Però el plantejament de la polivalència com a valor de la titulació i com a orientació del pla d'estudis, també te els seus crítics; aquesta és l'opinió d'un expert extern: “jo crec que això de la polivalència està molt bé com a discurs, i dona mobilitat i llibertat a la gent, però correm el risc de conformar-nos amb l'absència d'objectius precisos, i aleshores són dos coses diferents ; jo crec que està bé que la formació sigui polivalent i que la gent tingui uns sòlids fonaments teòrics, i tingui fortes capacitats metodològiques i tingui moltes capacitats comunicatives i expressives; però jo crec que alguna cosa precisa, alguna orientació precisa ha d'haver-hi, perquè sinó, correm el risc de transformar-nos en una espècie de “lletres” modern”

Estem, doncs, davant un moment important del debat sobre l'orientació de les titulacions en la línia de la declaració de Bolonya; però no es tracta tant de canvis en els plans d'estudi, sinó en quins aspectes caldrà emfatitzar.

“Competències i habilitats seran el tema de debat dels futurs plans d'estudi, no tant si posem una assignatura o hi posem un altre: la càrrega d'un àrea de coneixement o la càrrega d'una altra àrea de coneixement, sinó que el nou debat passarà necessàriament per habilitats, competències, específiques, genèriques, etc.” Aquesta és l'aportació al tema d'una persona interna.

Consideracions per a millorar.

Organitzatives.

Les diferents aportacions al grup de discussió es centren fonamentalment en el desenvolupament dels cicles diferenciats: un primer cicle generalista, bàsic, útil per a sortir a un mercat obert, que no discrimina entre diferents titulacions de ciències socials, i un segon cicle d'especialització.

No manquen les crítiques a aquesta proposta: “.. em fa patir que no caiguem en el model americà, que és que fem una carrera de 3 anys que només és per ser llicenciat, però que tampoc serveix per gaire, i que la diferenciació real no està en la llicenciatura sinó que està en els postgraus, i al final l'únic que fem és allargar una mica la formació per a un bon nucli de població i la formació realment superior ja no està en aquests tres anys sinó que està en els postgraus posteriors” , tal com planteja un participant extern.

Nous camps professionals.

De les intervencions dels participants, sobre tot dels externs, surten tot un seguit de camps professionals sobre els que cal reflexionar:

Augmentar el coneixement sobre el “Tercer sector”; el marketing ; reforçar el perfil dels politòlegs com a interventors, coneixements de tècniques de mediació o de dinamització; temes de consultoria internacional , cooperació per el desenvolupament, programes d'assistència tècnica.

Les pràctiques externes.

No existeix unanimitat en les intervencions sobre les pràctiques externes. Per part d'algun participant extern es recull la crítica, sovint escoltada, de la manca de contingut professional d'algunes entitats que ofereixen pràctiques. Però un participant intern surt en defensa del programa de pràctiques de la titulació i el nivell de satisfacció per part dels usuaris, i les mesures de correcció que s'apliquen.

Es planteja la necessitat d'avaluar el funcionament dels programes de pràctiques externes per tal d'aconseguir millores de qualitat, ara que sembla que tenim un nombre important de convenis oberts.